

Firm dynamics in the Dutch audit industry : an empirical investigation into longevity, exit and spinoff between 1880 and 1992

Citation for published version (APA):

Brocheler, V. K. (1999). *Firm dynamics in the Dutch audit industry : an empirical investigation into longevity, exit and spinoff between 1880 and 1992*. Universiteit Maastricht. <https://doi.org/10.26481/dis.19991217vb>

Document status and date:

Published: 01/01/1999

DOI:

[10.26481/dis.19991217vb](https://doi.org/10.26481/dis.19991217vb)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

NEDERLANDSE SAMENVATTING

Dit proefschrift handelt over ondernemingsdynamiek en de oorzaken daarvan. De algemene onderzoeksvraag van dit proefschrift luidt: Welke factoren verklaren de lange termijn dynamiek van ondernemingen binnen een industrie, meer specifiek levensduur, uittrekking en afsplitsing? Het proefschrift maakt voornamelijk gebruik van empirische analyses om antwoorden op deze vraag te verkrijgen. Teneinde deze analyses te kunnen uitvoeren is ervoor gekozen om Nederlandse accountancy kantoren gedurende hun leven te volgen. In totaal is bijna de complete accountancy markt, vanaf het eerste kantoor in 1880, tot en met 1992 in kaart gebracht. Als theoretisch kader is gebruik gemaakt van drie theorieën die handelen over marktstructuren. Vanuit organisatie perspectief zijn dit industriële organisatie en organisatie ecologie, en vanuit accountancy perspectief "audit market" onderzoek. Op deze manier draagt dit proefschrift niet alleen bij aan inzicht in ondernemingsdynamiek, maar ook aan een integratie van verschillende perspectieven / theorieën.

Alvorens te beginnen aan de werkelijke analyses, behandelen Hoofdstukken 2 en 3 het databestand en de methode van analyse, "event history analysis". *Hoofdstuk 2* begint met een korte beschrijving van de geschiedenis van de Nederlandse accountancy markt. Hierin wordt beschreven waarom het eerste accountantskantoor gesticht werd, en hoe de vraag, het aanbod en de regulering zich door de tijd hebben ontwikkeld. Daarna wordt ingegaan op het databestand. Aan bod hierbij komen de wijze van verzameling en de manier waarop het databestand is omgezet in een bestand dat geschikt is voor dynamisch onderzoek. Als laatste wordt in dit hoofdstuk meer inzicht gegeven in het databestand door beschrijvende statistieken betreffende de industrie, de accountantskantoren, de wijze van toe- en uittrekking, en de grootte van de kantoren te verschaffen.

Hoofdstuk 3 gaat, zoals gezegd, in op de methode van analyse. Voor het verklaren van gebeurtenissen is "event history analysis" een goede methode. De afhankelijke variabele in deze methode is de "hazard rate". Dit is de kans dat een bepaalde gebeurtenis plaatsvindt op een bepaald tijdstip, gegeven dat de gebeurtenis op dat moment nog kan plaatsvinden. In dit hoofdstuk wordt deze methode uitgelegd. Voorts wordt ingegaan op bepaalde specificaties van deze methode, de modelkeuze en de test om de "goodness of fit" te bepalen, en op de belangrijkste potentiële knelpunten van de methode.

Hoofdstukken 4, 5 en 6 zijn de kernhoofdstukken van dit proefschrift, en bevatten de empirische analyses betreffende de onderzoeksvraag. *Hoofdstuk 4* behandelt de vraag hoe het "human capital" van een kantoor de overlevingskansen van dit kantoor in de markt beïnvloedt. Hierbij wordt human capital gemeten met behulp van het gemiddelde opleidingsniveau en de gemiddelde ervaring, beide van zowel de oprichters als van de werknemers door de tijd. De invloed van human capital op de

uittredingskansen van accountantskantoren blijkt als volgt te zijn. Als het gemiddelde opleidingsniveau van de oprichters hoger is, dan is de kans op uitbreiding lager. Als de gemiddelde ervaring van de werknemers door de tijd hoger is, dan is de kans op uitbreiding groter. Opleiding bij oprichting heeft dus een positief, en ervaring door de tijd een negatief effect op de levensduur van een kantoor. Er kan echter ook een uitsplitsing worden gemaakt naar verschillende soorten van uitbreiding. De soorten uitbreiding die we hierbij onderscheiden zijn pure uitbreiding, uitbreiding door fusie of overname (waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen een fusie of overname met tenminste een van de grote kantoren of alleen tussen kleine kantoren), en uitbreiding door diaspora (uiteenvallen van het kantoor). Hierdoor veranderen de resultaten. De resultaten met betrekking tot de opleiding zijn als volgt. Een hoger opleidingsniveau (zowel voor de oprichters als door de tijd) heeft een positief effect op de levensduur van een kantoor dat een pure uitbreiding heeft. Dit positieve effect is niet aanwezig bij kantoren die uitbreiden door fusie of overname. Deze resultaten stemmen overeen met onze verwachting dat een hoger opleidingsniveau de "performance" van een kantoor doet verhogen: of het kantoor heeft een grotere kans op overleving, of het kantoor heeft een grotere kans om te fuseren of overgenomen te worden. Met betrekking tot ervaring zijn de resultaten als volgt. Ervaring van de oprichters heeft een positieve invloed op het overleven van het kantoor tot het moment van pure uitbreiding, en een negatieve invloed op overleven tot een fusie of overname. Ervaring bij oprichting heeft dus ook een positief effect op de performance van een kantoor. Echter, ervaring door de tijd heeft een negatief effect op de performance van een accountantskantoor. Deze variabele verlaagt namelijk de overlevingskansen tot het moment van pure uitbreiding en het verhoogt de overlevingskansen tot het moment van een fusie of overname. Vervolgens is, gebaseerd op deze resultaten, een performance typologie gemaakt. Hierbij wordt pure uitbreiding gekarakteriseerd door een pensioensbestemming (retirement destiny), een fusie tussen kleine kantoren een ervaringsval (experience trap), een fusie met een groot kantoor een opleidingsovername (education acquisition), en een uitbreiding door diaspora een carrierestap (career move).

Hoofdstuk 5 behandelt de vraag hoe de marktconcentratie (dit is het gezamenlijk marktaandeel van de n grootste kantoren) in relatie tot de kantoor grootte de overlevingskansen van een kantoor beïnvloedt. Het theoretisch kader dat ten grondslag ligt aan dit hoofdstuk is "resource partitioning theory". Deze theorie zegt dat als de concentratie in een markt toeneemt, er een spreiding in de markt zal ontstaan tussen een aantal grote met elkaar in het centrum van de markt concurrerende kantoren, en een groot aantal kleine met elkaar in een niche concurrerende kantoren. Hierdoor zullen de overlevingskansen van grote kantoren kleiner worden en van kleine kantoren groter. De toepassing van deze theorie is tot op heden echter alleen voor een aantal productie-industrieën aangetoond. In dit hoofdstuk zal de theorie getoetst worden

voor een professionele dienstenindustrie. De resultaten laten zien dat resource partitioning aanwezig is in de Nederlandse accountancy markt. Verder blijkt dat dit proces vooral voor de eenmanskantoren aanwezig is, waarbij het de overlevingskansen voor deze kantoren dus vergroot. Als de analyses voor twee sub-periodes worden uitgevoerd, te weten de periode voor de regulering (voor 1971) en de periode na de regulering (vanaf 1971), dan blijkt dat het resource partitioning proces vooral voor de regulering heeft plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat ook in deze industrie de concurrentie klaarblijkelijk het resource partitioning proces heeft veroorzaakt, en niet zoals vaak gesuggereerd wordt, de regulering. Er kan dan ook geconcludeerd worden dat resource partitioning processen ook in professionele dienstenindustrieën voorkomen.

Hoofdstuk 6 behandelt de vraag welke markt- en kantoor karakteristieken de kans op een afsplitsing voor een kantoor beïnvloeden. De variabelen die worden onderzocht worden in twee groepen ingedeeld, namelijk de push variabelen en de pull variabelen. De push variabelen representeren de variabelen die de mate van kansen voor de accountant(s) binnen het huidige kantoor weergeven. Pull variabelen representeren de variabelen die de mate van kansen voor de accountant(s) in de markt weergeven, en dus de mate van de kansen voor het opstarten van een nieuw kantoor (afplitsing). Uit de analyses blijkt dat de push en de pull variabelen samen de beste verklaring geven voor de kans op een afsplitsing. Als de kansen binnen het huidige kantoor klein zijn en de kansen op de markt groot, dan is het meest waarschijnlijk dat accountants hun huidige kantoor verlaten en zelf een nieuw kantoor beginnen. Meer in het bijzonder blijkt dat de volgende push variabelen een positieve invloed hebben op de kans dat een accountant uit het kantoor wordt geduwd: de grootte van het kantoor (maar met een afnemend effect), de groei door acquisities van het kantoor, de betrokkenheid van het kantoor bij een fusie, en het opereren in de markt buiten de periode van vier jaar na de implementatie van de wet van 1970 om. De pull variabelen die een positieve invloed hebben op de kans dat een accountant in de markt wordt getrokken zijn: de dichtheid, oftewel het aantal kantoren in de markt (maar met een afnemend effect), een kleinere hoeveelheid uitredingen en het opereren binnen vier jaar na de implementatie van de wet van 1983.

In het algemeen geldt dat de lange termijn dynamiek in de Nederlandse accountancy markt het meest verklaard wordt door de leeftijd van het individuele kantoor, de dichtheid in de markt en de grootte van het individuele kantoor. Als deze variabelen positief staan ten opzichte van de overlevingskansen van accountantskantoren, dan is tevens de kans op het hebben van een afsplitsing het grootst. Verder hebben alle processen, zoals ook al hierboven aangegeven, natuurlijk ook hun eigen verklarende variabelen.